

THE SCHOOL TIMES

VZPOMÍNKY NA VÁNOCE

I v roce 2015 se můžete těšit na další díly časopisu ...

Vítáme Vás u čtení THE SCHOOL TIMES. Znovu se nám podařilo sesbírat dostatek materiálu pro zimní vydání našeho občasníku.

Je to v pořadí již čtvrtý díl a my doufáme, že se do konce školního roku dočkáme ještě dvou dalších pokračování.

Všem pomocníkům tímto děkujeme a věříme, že se časem naše řady rozrostou o nové autory ...

Co Vás čeká a nemine, aneb pár slov na úvod:

Je to sice již pár dní, co nám skončily Vánoce a s nimi spojené prázdniny. Přesto jsme si neodpustili další díl věnovat zimě a právě svátkům, které k tomuto ročnímu období neodmyslitelně patří.

Znovu jsme se zde věnovali některým zvykům a tradicím (Tři králové, vánoční stromeček). Nezapomněli jsme ani na díla od známých přispěvatelů našich novin. Rozhodně se tedy můžete těšit na mnoho zajímavého čtení.

Nesmíme však zapomínat ani na ty, co si raději potrápí své mozky nad nějakým tím rébusem. Pro takové jsme připravili osmisměrky, křížovky a různé další možnosti jak si „zaluštit“.

Za celý redakční tým Vám přejeme příjemné počtení, a pokud se i mezi Vámi skrývá nějaký ten literární talent, nebojte se svou prvotinu vydat právě v časopisu *THE SCHOOL TIMES*.

Tři králové – Kašpar, Melichar, Baltazar

K+M+B+2015

Možná řada z vás někdy viděla tento nápis na dveřích. Málokoho však napadne, co to asi znamená a co se za těmito zkratkami ukrývá.

Je to pár dní, co skončily Vánoce a poslední svátek, který v tuto dobu slavíme, vychází na 6. ledna. Většině určitě došlo, že se jedná o „Tři krále“. Otázkou však dál zůstává, kdo to ti králové vlastně byli?

Poprvé se tyto postavy objevují v Bibli. Jedná se o mudrce z Východu, tradičně je označujeme jako Tři krále. Jsou to postavy, které se přišly poklonit Ježíškovi do Betléma, krátce po jeho narození. Cestu jim prý ukázala putující hvězda – kometa.

Tito muži se jmenovali: Kašpar, Melichar a Baltazar a přinesli narozenému děťátku cenné dary. Bylo to: kadidlo¹, myrha² a zlato.

Tento svátek je dvanáctým dnem Vánoc. Je také považován za jejich oficiální konec.

1 Vonná pryskyřice, která se používá při různých církevních obřadech.

2 Druh pryskyřice. Jednu dobu ceněn více než kadidlo. Používal se jako součást masť a parfémů.

Vánoční stromeček

(historie)

Vánoční stromeček je ozdobený strom, obvykle stále zelený jehličnan jako smrk, borovice nebo jedle, který je jedním ze symbolů Vánoc. Tradice zdobení stromku pochází z území dnešního Německa a původně byl ozdoben jablky, ořechy a jinými potravinami. V 18. století se přidala tradice zdobení hořícími svíčkami, které byly po nástupu elektrifikace nahrazeny vánočním osvětlením. V domácnostech se zdobí malé stromky, které mohou být také nahrazeny umělými, zatímco ve městech se staví velké vánoční stromy v průběhu adventu

Vánoční stromky měly ochrannou funkci. Ozdobené větve rozdávali i koledníci. Podle tradice a také podle první zmínky se stromek zavěšoval nad štědrovečerní stůl, ovšem špičkou dolů. Tradice zdobení stromku, jak ji známe dnes, pochází z německých měst. Zpočátku nebyl ozdoben svícemi. Jedna z prvních zpráv o ozdobeném osvětleném stromku v místnosti je v brémské kronice z roku 1570. Nejdříve bychom jej našli v cechovních a řemeslnických domech

V Česku nemá vánoční stromek dlouhou tradici. Poprvé jej postavil pro své přátele v roce 1821 ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich na svém libeňském zámku. Nový zvyk se však začal prosazovat jen pozvolna, a to až ve 40. letech 19. století v bohatých pražských měšťanských rodinách. Ujaly se především živé stromečky, smrčky, jedličky nebo májky ozdobené sladkým pečivem, perníkem a především ovocem – jablky nebo hruškami, mandlemi či rozinkami. Zřejmě kolem roku 1860 se na stromečku v Čechách poprvé rozsvítily lojové svíčky.

Do venkovských stavení pronikaly ozdobené vánoční stromečky ještě pomaleji. Až do první světové války bývala v mnoha domácnostech pouze ozdobená smrková nebo jedlová větev.

Na náměstí ve městech se dnes často umísťují velké vánoční stromy. Poprvé byl tzv. Strom republiky postaven na brněnském Náměstí svobody spisovatelem Rudolfem Těsnohlídkem. Pohnula ho k tomu událost, kdy s přáteli našli v zimě roku 1919 v bílovickém lese prochlazené děvčátko. Tento prožitek ho zasáhl natolik, že se o Vánocích v roce 1924 rozhodl vztýčit na náměstí strom, a pod ním uspořádat sbírku na pomoc všem opuštěným dětem.

Naše papírové bankovky včera a dnes

Prolog:

Za první republiky v Jedové chýši v Praze, za okupace v protektorátu v gasthausu, po okupaci U Rozvařilů, v hotelu Modrá hvězda, za totáče U Rudé hvězdy, U Partyzána, jsme vždycky potřebovali ony kouzelné obrázky, které zkrátka otevírají všechny brány. Souhlasíte? Našla se kdysi skupina šílenců, která tvrdila, že všechno bude zadarmo a soudružky učitelky nám to devótně opakovaly v hodinách občanské nauky. Doma se smáli a potichu, protože jeden nikdy neví, nám říkali, že soudnější je věřit Arbesovým romanetům. Vážení komunisté by onehdá rozplakali starého pana Verna, a že to byl tatínek science-fiction. Když jste neměli škváru, vatu, chechtáky, nugety a šípky, měli jste prostě smůlu. Tento slang se vytvářel po celou řadu generací. I tak to však bylo pro českou dušičku málo, a tak se objevily bůry, pětky, kila, litry, tácy, melouny a míče. Z bývalých socialistických bankovek byla nejzajímavější desetikoruna, kde česká pionýrka konzultovala se slovenskou chalankou život Vladimíra Iljiče Lenina a dějiny KSČ. Na padesátce jakýsi zloděj vykrádal soudruhům ropnou rafinerii, na stovce dlouho vládlo duo: žena rozevlátá bojem o zrno a havíř ošlehaný vlastními větry. Na čas je pak vystřídal tvář s opileckými sklony, ale Češi jsou pacholci, a tak zdobili rodáka z Dědic a vraha Dr. Milady Horákové oprátkami a kníry za jaké by se nestyděl ani generalissimus Stalin. Nu a zbývá pětistovka. Byli na ní chabří partyzáni. Pořád jsem si tu bankovku prohlížel. V té době měla nejvyšší hodnotu a ti hrdinové na ní mě fascinovali. Došel jsem k závěru, že se převlékli někde u Stalingradu, protože do té doby pochodovali, tito spasitelé Bánské Bystrice, po boku Wehrmachtu a to dobrodružství začalo již 1. září 1939 společným přepadením Polska.

Naše bankovky, které odolávají EURU

Za eurobankovky stejné hodnoty si rozhodně koupíme více než za ty naše. Naše jsou však pastvou pro oči. Jsou prostě hezčí. Navrhl je pan Kulhánek a odvedl skvělou práci. Na stokoruně se na nás dívá římský císař a Otec vlasti svými moudrými očima. Dal nám světoznámou univerzitu, nový most přes Vltavu, pověstmi opředený Karlštejn a dominantu Pražského hradu Svatovítskou katedrálu. Karel a jeho stavební huť se dostali do dějepisných učebnic, do čítanek, do bedekrů. Bankovka byla tedy logickým vyústěním. Na dvěstěkorunové bankovce nás zaujmou smutné oči učitele národů a exulanta Jana Ámose Komenského. Jeho Kšaft umírající matky jednoty bratrské předznamenal jeho tragický osud. Kšaft znamená pláč vyhnance, který nesmí zpět do milované vlasti. Překoná svůj labyrint světa a nalezne ráj srdce. Doma v Čechách to, bohužel, není. Vše nalezne v domě nizozemského kupce

Vavřince De Gér. Jeho Pansofia - vševěda a Didaktica magna jsou základní kameny pro metodiku výuky na všech školách. Tisícikorunu ovládl buditel, historiograf, liberální politik František Palacký. Ruku na srdce, tento ortodoxní zastánce austroslavismu mnoho obliby v Čechách nezískal. Známý je výrok na českém venkově: „Kecáš jako Palacký.“ Ta sympatická dáma na dvou tisících toho v Čechách také mnoho neužila. Světová sopranistka si vyzpívala věhlas v celém světě. York, Londýn, Milán a další světové scény. Během I. světové války ji ústřední mocnosti považovaly za zrádkyni a špiónku. Smrti unikla o vlas. Největší životní tragédií však pro Emu Destinovou bylo, že si nikdy nezazpívala ve Zlaté kapli na prknech Národního divadla. Umřela v Čechách sama, opuštěná v zapomnění. Pět tisíc korun a velká osobnost českých dějin: Profesor, doktor Tomáš Garrigue Masaryk prezident Osvoboditel. Osoba komunisty nenáviděná po sametové revoluci opět oslavovaná. Vyvedl Čechy a Slovaky z mnohaleté podřízenosti na monarchii Habsburků.

Dalo by se polemizovat o tom, zda bylo spojení našich dvou národů to pravé ořechové, ale tento aspekt nijak nesnižuje sílu osobnosti našeho prvního prezidenta. Politolog, filolog a filosof, kterého uznávali v celém světě, byl rudou lůzou urážen a znevažován. Boží mlýny však mlely a soudruzi dostali po zásluze, co si zasloužili. Tedy alespoň přišli o vedoucí úlohu v české kotlině. Prezident osvoboditel spí svůj věčný sen na lánském hřbitově v kruhu svých blízkých a my bychom neměli nikdy zapomenout.

Pět set korun českých: Tuto bankovku jsem si ponechal na závěr záměrně. Pro mne je nejkrásnější. Ta žena je milá, oduševnělá a líbezná. Téměř baskický typ. Však se také vyrojily nové poznatky, podle nichž je dcerou baskického malíře. Pro mne však není důležité, jestli je Panklová, nebo baskická Dolores. Pro mne je prioritní to, co po ní zbylo. A věřte, že jsou to hodnoty nevyčíslitelné. Z její práce vyzařuje obrovská síla morální i literární. Její ruce, mnohdy mrazem zkroucené, tvořily dílo, které zahřeje nejen ty malé v dětských postýlkách, ale i ty velké, dospěláky. Dovede nás zaujmout i dojmout a pak pláčeme. Někdy je totiž pláč stejně krásný jako smích. Dovedete si představit Štědrý večer bez této první dámy 19. století? Byla moudrá jako babička, laskavá jako Barunka, ale hrdá jako Divá Bára. Když zemřel Karel Havlíček Borovský, položila mu na rakev trnovou korunu. Tím si zadělala na pořádné problémy a zařadila se mezi ty nejhledanější, po nichž šlapala rakouská policie. Nikdy však nebyla snob, nafoukanec, narcis, nikdy nebyla úskočná a hladová, jak je to dnes běžné. Pan Werich krásně vystihl, co spisovatelka cítila, v pohádce „Byl jednou jeden král“(Sůl nad zlato): „Pomoc, já se topím, utonu v bahně! Bude ze mě černé uhlí. Pomož, moudrá přírodo! Jednou tu bude napsáno: Zde leží

král, který špatně panoval, licoměrným naslouchal, patolízalům věřil, moudrých si nevážil, vlastní dceru z domova vyhnal. Říkal si Já král první, že je Já poslední to nevěděl!“

Že by něco takového mohlo být jenom v pohádce? Šarm a moudrost vrhly spisovatelku do centra literárního dění. Přátelila se s Havlíčkem, Erbenem, Purkyněm, Nebeským, Klácelem, Helceletem, Světlou, Podlipskou. Velkým přítelem jí byl pedagog Karel Slavoj Amerling. Konec života však vygradoval v krutou a neradostnou epizodu. Od roku 1861 trpěla obrovským hmotným nedostatkem. Již velmi nemocná odchází do Litomyšle. Je na dně tělesně i duševně. Umírá 21. ledna 1862. Odešla mladá a drobná žena, odešla zoufalá, že žila zbytečný život a že na ni všichni zapomenou. Jestli je literární nebe, tak tam určitě sedí s Čapky, Pavlem, Vančurou v první řadě pro ty nejlepší z nejlepších a vidí, že se mýlila. Má radost z těch tisíců rozzářených očí. Jsou to oči dětské, oči maminek a tatínků i oči babiček a dědečků. Ti všichni ji mají rádi. „Mami, mami, řekni! Vid', že babička ještě neumře! Barunka se ještě nevrátila. To by bylo nespravedlivé.“ Bylo, protože jestli má někdo včeličkám říct, že babička umřela, pak to musí být Božena Němcová.

Povídka

Říká se, že je strach projev slabosti. Ale je strach ze ztráty někoho blízkého skutečně projevem slabosti?

Jdu tmavou ulicí a v hlavě mám všechny ty otázky. Myslím ty otázky, na které nemám odpověď. Říkali, že je láska krásná a že nebolí. Lhali. Zlomené srdce bolí víc, než rozseklé koleno. To stačí jen vyčistit a obvázat, pro případnou bolest prášek, nebo doktor. Na zlomené srdce prášky nepomáhají a žádný doktor to nevyléčí.

Cítím jen bolest a prázdnotu, která mě pomalu, ale jistě pohlcuje. Je to, jako by uvnitř mě něco zemřelo. Ale proč? Jak to, že za tak krátkou dobu se stal někým, bez koho nemůžu normálně fungovat? Při myšlence, že ho ztrácím, vidím jen tmou. Tu nechutnou temnotu, ve které není na konci světlo. Je jako vesmír, nekonečná. Mám strach, nechci ho ztratit. Nejlepší by bylo usnout a až bych se vzbudila, tak by bylo všechno v pořádku.

Všechny mé myšlenky zastavily, padající sněhové vločky. „Cože? Sníh?“ Pomyslela jsem si. Ach, konečně. Že by byl po pár letech sníh na Vánoce? Přijde mi to jako nesmysl, ale taky jako zázrak, protože na Vánoce dlouho nesněžilo. Občas mi chybí ty časy, co bylo sněhu po kolena a skoro u každého domu stál sněhulák. Chybí mi ty časy, co jsem chodila s kamarády sáňkovat i když jsem potom byla vždy nemocná, protože mě nějaký z nich vyválel ve sněhu. Všechny ty vzpomínky mi vykouzlily úsměv na tváři.

Zážitek ze ŠVP

Výlet do Harrachova

Ráno jsme šli asi tak 10 minut na autobusovou zastávku. Přijeli jsme autobusem do centra Harrachova. Když jsme dorazili, šli jsme se podívat na skokanský můstek. Byl hodně vysoký. A taky jsme viděli lyžařskou školičku a sjezdovku.

Pak jsme šli na malinké náměstí a tam jsme měli rozchod. Všichni šli do krámků k Čiňanům. Pak jsme se zastavili ve FREE SHOPU. Každý něco malého koupil.

A pak se šlo na autobusovou zastávku. A jeli jsme do hotelu. Konec výletu.

Křížovky, osmisměrky...

Doplň správné anglické výrazy do křížovky a zjisti tajenku:

www.procvicovanidoskoly.cz

1. Na Vánoce pečeme...

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Rozbalujeme ...

--	--	--	--	--	--	--

3. V zimě padá ...

--	--	--	--	--	--	--

4. Zdobíme ...

--	--	--	--	--	--	--	--

5. Anglicky kometa ...

--	--	--	--	--	--

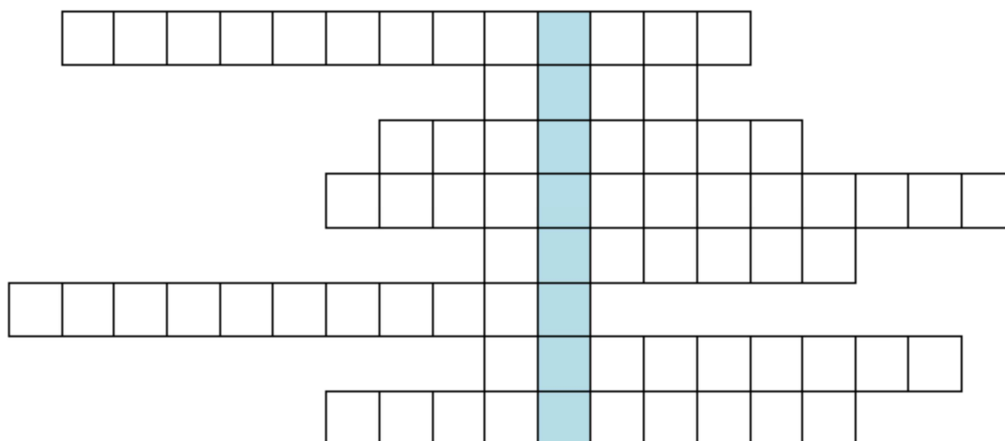
6. Ježíškova maminka ...

--	--	--	--	--	--

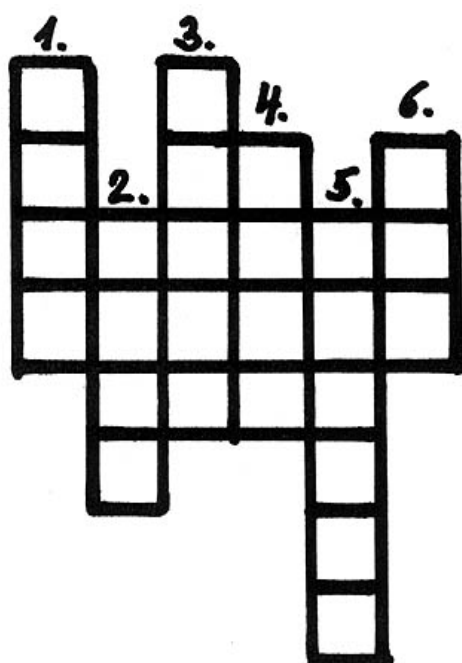
Na ... zima s létem potkala se.

ADICE, ALONŽ, ATLANTIK, BABKA, BIOTIT, BRADY, ČEDIČ, DRDOL, EMANY, EROTOMANIE, ETIOP, FABIA, IONTY, JATKY, KARASI, KARNER, KASTLE, KEJDA, KLAUN, KLETR, KOLESO, KRAJAN, KRÁPĚ, KUDRLINA, LATENCE, LETENKY, LIBRETO, MANTRY, MOLÍK, NEVINA, OBRÁTKA, OCTAN, ODTOK, PARTNER, PATRO, POESIE, RADIČ, RECEPTY, SADBA, SALAŠE, SKLEP, SKŘIPCE, SKÝVA, STAVBA, ŠAŠCI, ŠKRABKA, TÁBORITA, TAINE, TKÁNĚ, TLOUK, TURISTIKA, ÚVRAŤ, VTISK, ŽÁBRY, ŽIDLE

- 1 Název sportu, kde sportovec dělá piruety na bruslích.
- 2 Co potřebujete k oběma sportům severské kombinace?
- 3 Pomůcky, které usnadňují pohyb ve sněhu.
- 4 Sport, který dělá Martina Sáblíková.
- 5 Sport, při kterém dva závodníci jedou dolů ledovým korytem.
- 6 Český název pro curling (2 slova).
- 7 Sněhová verze skateboardu.
- 8 Týmový sport hraný na ledě (2 slova).

1. DRUH HORKÉHO
NÁPOJE
2. ČESKÁ ŘEKA
3. NEJHORŠÍ ZNÁMKA
4. BABIČKA HANLIVĚ
5. VAŠEK SPISOVNĚ
6. MYCÍ PROSTŘEDEK